

SIJEČANJ 2016. | BROJ 43. | ISSN 1847 – 3768

Strategija razvoja ZIPP-a
ZSDI Development Strategy
Urbana aglomeracija Zagreb
Zagreb Urban Agglomeration
CH4LLENGE – završni sastanak
CH4LLENGE Final Meeting

✕ PROSTORNE INFORMACIJE I ISTRAŽIVANJA / SPATIAL DATA SURVEY

- 04 Izrada Strategije razvoja Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka / *Zagreb Spatial Data Infrastructure Development Strategy*

III STRATEGIJSKO PLANIRANJE / STRATEGIC PLANNING

- 10 Konačni prijedlog obuhvata područja Urbane aglomeracije Zagreb / *Final Proposal of the Zagreb Urban Agglomeration Area*
- 12 Studija 'Demografska kretanja i pokazatelji funkcionalne povezanosti područja Urbane aglomeracije Zagreb' / *'Demographic Trends and Indicators of Functional Connections in the Zagreb Urban Agglomeration Area' Study*
- 17 Sastanak u MRRFEU-u / *Meeting at the Ministry of Regional Development and EU Funds*

🌐 REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA / REGIONAL AND INTERNATIONAL COLLABORATION

- 20 Završni sastanak konzorcija projekta CH4LLENGE / *Final Meeting of the CH4LLENGE Project Consortium*
- 22 Održan susret EU Projekta SocialCar u Torinu (Italija) / *Meeting of SocialCar EU Project Held in Turin (Italy)*

🗨️ OBAVIJESTI / NEWS

- 26 Radionica za pripremu integriranih urbanih strategija u Sevilli / *Workshop on Drafting the Integrated Urban Strategies Held in Seville*
- 30 Studentska radionica 'Profil dionika u geodeziji' / *'Stakeholders' Profile in Geodesy' Student Workshop*
- 31 Radionica 'Junckerov plan' / *The 'Juncker Plan' Workshop*

Poštovane čitateljice i čitatelji,

godinu smo započeli aktivnim radom na svim područjima kojima se bavimo. Izrađena je prva etapa Strategije razvoja Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka, koja obuhvaća analitički dio planiranja – analizu postojećeg stanja u gradskim upravnim tijelima, trgovačkim društvima i ustanovama, analizu međunarodnih stručnih trendova i SWOT analizu.

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada pripremio je Konačni prijedlog obuhvata područja urbane aglomeracije Zagreb i uputio ga MRRFEU-u. Izrađena je studija 'Demografska kretanja i pokazatelji funkcionalne povezanosti na području Urbane aglomeracije Zagreb', koja je predstavljena u ZgForumu. U Zagrebu smo sudjelovali na radionici 'Junckerov plan – mogućnosti za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave' i na sastanku regionalnih koordinatora u MRRFEU-u.

U ZgForumu je 11. i 12. veljače održan završni sastanak konzorcija projekta CH4LLENGE, a u Torinu je održan prvi susret upravljanja inovacijama EU projekta SocialCar.

U siječnju smo sudjelovali na radionici za pripremu integriranih urbanih strategija u Sevilli, a u ZgForumu smo ugostili profesoricu Branku Mraović s Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s grupom studenata.

EN Dear readers,

We began the year actively: the first part of the Zagreb Spatial Data Infrastructure Development Strategy was drafted, including an analysis of the existing state of the city administrative bodies, companies and institutions, the analysis of international expert trends and SWOT analysis.

The City Office of Strategic Planning and Development of the City has prepared the final proposal of the scope of Zagreb Urban Agglomeration Area and submitted it to the Ministry of Regional Development and EU Funds. A 'Demographic Trends and Indicators of Functional Connectedness in the Zagreb Urban Agglomeration' study was presented at ZgForum. We participated in the 'Juncker Plan – Opportunities for Local and Regional Government Units' workshop and attended a meeting of regional coordinators at the Ministry of Regional Development and EU Funds.

On 11th and 12th February, the final meeting of the CH4LLENGE Project Consortium took place at ZgForum, and we attended the first Innovation Management Meeting of SocialCar Project that was held in Turin.

In January, we attended the workshop on integrated urban strategies held in Seville, and at ZgForum we hosted a group of students from the Faculty of Geodesy of the University of Zagreb led by Professor Branka Mraović.

Jadranka Veselić Bruvo
Pročelnica / Head of Office

Impressum

IZDAVAČ / PUBLISHER

Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada

A Republike Austrije 18, 10 000 Zagreb

T +385 (0) 1/6101–840

F +385 (0) 1/6101–881

E strategija@zagreb.hr

ZA IZDAVAČA / FOR THE PUBLISHER

Jadranka Veselić Bruvo, Pročelnica

UREDNIKA / EDITOR-IN-CHIEF Iva Bedenko

NAKLADA / RUN 600 primjeraka

TISAK / PRINT Grafing

LEKTURA / PROOF READER Presscut

PRIJEVOD / TRANSLATION Global link

SURADNICI / AUTHORS Karolina Bui, Ana Magdić,

Tomislav Pejaković, Sonja Sočivica, Darko Šiško,

Jasenska Valenčić, Matija Vuger

KONCEPT I OBLIKOVANJE / DESIGN AND LAYOUT

Zoran Đukić, Jan Pavlović

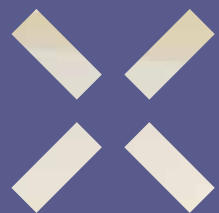
TIPOGRAFIJA / TYPOGRAPHY Nikola Đurek, Typonine

FOTOGRAFIJE / PHOTOGRAPHS Vjekoslav Jelić, Sonja

Sočivica, Matija Vuger, Studio HRC

Info brošure su dostupne na webu, na

www.zagreb.hr > strategijsko planiranje > info brošure

Prostorne informacije i istraživanja

NOFORUM

Izrada Strategije razvoja Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka

UPRAVLJANJE PODACIMA O PROSTORU Grada Zagreba izrazito je interdisciplinarni sustav koji uključuje velik broj subjekata (gradskih upravnih tijela, trgovačkih društava i ustanova), poslovnih procesa, prostornih podataka, tehničkih rješenja (hardverskih i softverskih), stručnjaka, korisnika i oblika financiranja. Dosadašnji rad pokazao je neke slabosti koje su rezultat manjka povezanosti i koordinacije subjekata, kao i nedostatka zajedničke strategije u tom području. Inicijativa ZIPP uvodi metodologiju infrastrukture prostornih podataka u to područje.

Zbog navedenih razloga odlučilo se pristupiti izradi Strategije razvoja Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka – zajedničke politike i smjera razvoja gradskih upravnih tijela, trgovačkih društava i ustanova u upravljanju prostornim podacima. Svrha projekta poboljšanje je lokalne infrastrukture prostornih podataka za potrebe uprave, znanosti, gospodarstva i građana te upotreba podataka o prostoru za potrebe učinkovitijeg i kvalitetnijeg rada Gradske uprave. Također se očekuje sinergijski učinak koordiniranja aktivnosti u subjektima Gradske uprave i ušteda sredstava. Prva etapa izrade strategije ZIPP-a obuhvatila je:

- analize trendova u području prostornih podataka
- analizu postojećeg stanja u gradskim upravnim tijelima, trgovačkim društvima u vlasništvu ili suvlasništvu Grada Zagreba i gradskim ustanovama
- SWOT analizu.

▲ SLIKA 02, DOKUMENT UN-A O TRENDOVIMA U GEOPROSTORNIM INFORMACIJAMA | IMAGE 02, UN DOCUMENT ON FUTURE TRENDS IN GEOSPATIAL INFORMATION

“ Svrha projekta poboljšanje je lokalne infrastrukture prostornih podataka za potrebe uprave, znanosti, gospodarstva i građana te upotreba podataka o prostoru za potrebe učinkovitijeg i kvalitetnijeg rada Gradske uprave

Prva etapa Strategije razvoja ZIPP-a izrađena je na temelju Plana uspostave i razvoja Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka za 2015., koji je donio gradonačelnik Grada Zagreba 2. srpnja 2015. (SGGZ 17/2015). Za izrađivača prve etape izabran je Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, administrativne i tehničke poslove obavio je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Odjel za prostorne informacije i istraživanja, a izradu nadzire Koordinacija za izradu i vođenje Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka.

ANALIZA TRENDOVA

Analiza trendova sastoji se od pregleda relevantnih najnovijih dokumenata na razini Grada Zagreba, nacionalnoj razini, europskoj razini te na području standarda, zatim u dokumentima strukovnih organizacija (slika 1.) te u izabranim gradovima. Za svaki od dokumenata navedeni su tijelo koje je donijelo dokument, vrijeme i ciljevi donošenja dokumenta, njegova struktura te smjernice temeljene na dokumentu relevantne za razvoj lokalne infrastrukture prostornih podataka Grada Zagreba. U završnom poglavlju sve pojedinačne smjernice spojene su u jedinstvene smjernice koje će služiti za izradu Strategije – vizije, prioriteta, ciljeva i mjera. Smjernice obuhvaćaju sve razine dokumenata, a podijeljene su u pet temeljnih skupina:

- Organizacijski aspekti
- Podizanje kapaciteta, komunikacijska strategija
- Prostorni podaci – prikupljanje i obrada
- Korištenje podacima u upravljanju gradom
- Diseminacija i razmjena podataka

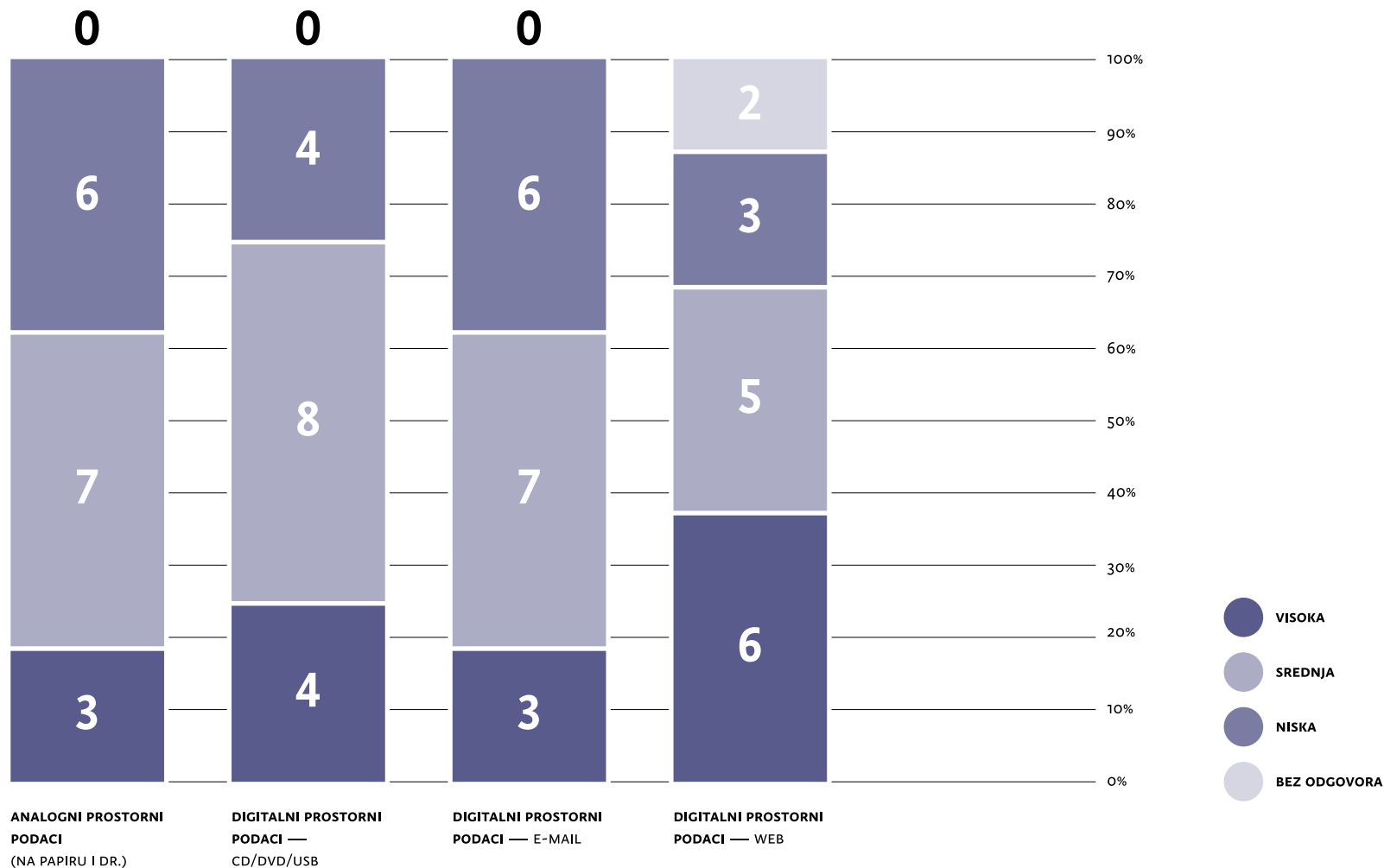
ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Osnovna analiza postojećeg stanja sustava upravljanja podacima o prostoru obrađuje podatke o procesima, skupovima prostornih podataka, rješenjima, korisnicima, financijama i drugim elementima sustava. Analiza obuhvaća subjekte Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka (ZIPP-a): gradska upravna tijela, ustanove i trgovačka društva koji se u svojem radu

▲ SLIKA 03, IZGLED WEB UPITNIKA | IMAGE 03, WEB QUESTIONNAIRE

intenzivno koriste prostornim podacima ili ih proizvode. Za potrebe analize postojećeg stanja izrađen je upitnik za subjekte ZIPP-a koji sadržava sve relevantne elemente sustava upravljanja podacima o prostoru, provedena je radionica na kojoj je pojašnjen način prikupljanja podataka, analizirani su podaci prikupljeni web upitnikom te je izrađeno izvješće.

Pri sastavljanju upitnika nastojalo se voditi računa o svim teorijskim gledištima takvih istraživanja, ali i o ostalim relevantnim čimbenicima. Nacrt upitnika predstavljen je Koordinaciji za izradu i vođenje ZIPP-a na 3. sastanku Koordinacije održanom 21.10.2015. na

◀ SLIKA 04, OBRADENI UPITNIK, PITANJE 'KAKVA JE UČESTALOST DISTRIBUCIJE PROSTORNIH PODATAKA U VAŠOJ PRGANIZACIJI' | IMAGE 04, VISUALIZED QUESTIONNAIRE DATA, 'HOW FREQUENT DO YOU DISTRIBUTE SPATIAL DATA WITHIN YOUR ORGANIZATION'

SSPP analiza ZIPP-a izrađena je na temelju dviju prethodnih analiza – analize stručnih trendova i analize postojećeg stanja u subjektima ZIPP-a. Osim navedenog, za formiranje SSPP matrice upotrijebljene su i druge spoznaje, a konačni oblik SSPP analize izrađen je na radionici provedenoj s članovima Koordinacije za ZIPP 26. veljače 2016.

SSPP analiza provedena je prema trima tematskim skupinama – organizacija i propisi, prostorni podaci i usluge te resursi, a na kraju je izrađena i skupna tablica na temelju prethodnih tablica razdijeljenih po skupinama. Zaključno, snage su povezane s dosadašnjim radom Koordinacije, snagom subjekata ZIPP-a i suradnjom sa znanstvenom zajednicom. Slabosti su u ljudskim i tehničkim resursima, kompleksnosti i slaboj provedbi propisa te manjku komunikacije. Prilike su nove tehnologije, EU strategije i inicijative te nove paradigme u prikupljanju podataka. Najvažnije su prijetnje opasnost od institucionalnih promjena koje utječu na financiranje i ovlasti, odnos Gradske uprave i trgovačkih društava u vlasništvu Grada te smanjenje važnosti službenih prostornih podataka i usluga. (D. ŠIŠKO)

Geodetskom fakultetu. Na temelju rasprave i prijedloga pojedinih članova Koordinacije upitnik je doraden u konačnu verziju s ukupno 38 pitanja organiziranih u pet cjelina – organizacija, prostorni podaci i usluge, resursi, propisi te problemi i prijedlozi poboljšanja (slika 2.). Radionica za predstavljanje upitnika za prikupljanje podataka za osnovnu analizu u postupku izrade Strategije ZIPP-a organizirana je 22. siječnja 2016. u ZgForumu u Gajevoj 27 (slika 3.). Od pozvanih 20 subjekata ZIPP-a odazvalo se njih 17. Radionica je trajala oko dva sata, raspravljalo se o temama povezanim s ispunjavanjem upitnika, dogovoreni su rokovi za ispunjavanje, a razvila se i žustra polemika o izazovima u upravljanju prostornim podacima u subjektima ZIPP-a. Ukupno 16 subjekata (80%) odazvalo se i

ispunilo upitnik. Može se zaključiti da ovako visok odaziv predstavlja značajan uzorak, što garantira vrlo dobru vjerodostojnost prikupljenih odgovora. Analizom i sintezom odgovora (slika 4.) prepoznati su glavni problemi u razvoju, kao i potrebe subjekata ZIPP-a. Također, stvorena je vrlo dobra osnova za izradu analize snaga, slabosti, prijetnji i prilika (SWOT).

SWOT ANALIZA

Analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SSPP), odnosno SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) analiza u procesu strateškog planiranja ključna točka na kraju analitičkog dijela planiranja, a prije definiranja vizije, ciljeva i prioriteta.

“ Kao izvor podataka za analizu postojećeg stanja izrađen je upitnik za subjekte ZIPP-a. Pri sastavljanju upitnika nastojalo se voditi računa o svim teorijskim gledištima takvih istraživanja, ali i o ostalim relevantnim čimbenicima

EN | Zagreb Spatial Data Infrastructure Development Strategy

The first phase of the Zagreb Spatial Data Infrastructure (ZSDI) Development Strategy was drafted following the 2015 Zagreb Spatial Data Infrastructure Establishment and Development Plan. The document was drafted by the Faculty of Geodesy of the University of Zagreb, and the first phase included the analysis of the existing state of the City administrative bodies, companies and institutions, the analysis of international expert trends and SWOT analysis.

Strategijsko planiranje

Konačni prijedlog obuhvata područja Urbane aglomeracije Zagreb

EUROPSKA UNIJA POTVRĐUJE ulogu gradova u promicanju progresivnog, uključivog i održivog rasta, intenzivno potiče integrirani urbani razvoj te sve aktivnosti kojima se gradovi mogu pretvoriti u mjesta privlačna za život, rad, posjet ili ulaganja. Takve aktivnosti ne bi trebale biti ograničene samo na gradove nego i na funkcionalne regije, uključujući i periurbana područja te bi trebale poboljšati povezanost između urbanih i ruralnih područja, vodeći računa o njihovim posebnostima.

U okviru prilagodbe ciljevima i kriterijima Europske unije na području regionalnog razvoja u novi zakonodavni okvir ugrađeni su temelji za provedbu postupka strateškog planiranja održivog urbanog razvoja.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14), uz ostalo, uspostavio je obvezu ustrojavanja urbanih područja podijeljenih u tri kategorije – urbane aglomeracije (za četiri najveća grada: Zagreb, Split, Rijeku, Osijek) te veća i manja urbana područja. Za svako urbano područje obvezna je izrada strategije razvoja urbanog područja (strategije), kao temeljnog strateškog dokumenta u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja za urbano područje. Sva pravila povezana s uspostavom urbanih područja i izradom strategije definirana su Smjernicama Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU).

Urbana područja ciljani su područja i za upotrebu mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) – novog mehanizma za korištenje ESF fondovima u razdoblju 2014.–2020. za održivi urbani razvoj, kojim se Republika Hrvatska obvezala koristiti temeljem Sporazuma o partnerstvu

“ U okviru prilagodbe ciljevima i kriterijima Europske unije na području regionalnog razvoja u novi zakonodavni okvir ugrađeni su temelji za provedbu postupka strateškog planiranja održivog urbanog razvoja

između RH i EU-a. Sporazumom su definirana i potencijalna područja za korištenje ITU mehanizma, pri čemu kandidate za financiranje aktivnosti čini sedam urbanih područja, i to Urbane aglomeracije Zagreb, Split, Rijeka i Osijek te veća urbana područja Pula, Zadar i Slavonski Brod. Nakon prijave na selekcijski (natječajni) postupak MRRFEU će odabrati urbana područja u kojima će se provoditi intervencije putem ITU mehanizma. Temeljni su preduvjeti za prijavu definirano i uspostavljeno urbano područje i izrađen nacrt strategije razvoja urbanog područja, definiran paket mjera koje treba provesti putem ITU mehanizma te sustav upravljanja za provedbu ITU mehanizma u urbanom području. Za provedbu aktivnosti namijenjenih održivom urbanom razvoju u sedam najvećih urbanih centara u Republici Hrvatskoj putem mehanizma ITU u okviru Operativnog programa ‘Konkurentnost i kohezija’ 2014.–2020. te Operativnog programa ‘Učinkoviti ljudski potencijali’ 2014.–2020. osigurano je 345,35 milijuna eura. Mehanizam ITU alat je za provedbu dijela strategije razvoja urbanog područja.

Nakon provedenog niza kompleksnih aktivnosti usmjerenih uspostavi obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb, a slijedeći odredbe Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske te uzimajući u obzir Smjernice za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, kojima su utvrđena sva pravila povezana s uspostavom urbanih područja i izradom strategije razvoja urbanih područja te općenito provedbom cjelokupnog postupka strateškog planiranja održivog urbanog razvoja,

Gradski ured za stratejsko planiranje i razvoj Grada pripremio je konačni prijedlog obuhvata područja Urbane aglomeracije Zagreb i pripadajuće dodatke, koje je Grad Zagreb 12. veljače 2016. uputio MRRFEU-u na donošenje odluke o ustrojavanju.

Navedenim konačnim prijedlogom u obuhvat urbane aglomeracije Zagreb, uz Grad Zagreb kao središte urbane aglomeracije, uključeno je 29 jedinica lokalne samouprave, i to deset gradova i 19 općina:

- sedam gradova i 18 općina temeljem osnovnog kriterija i
- tri grada i jedna općina temeljem dodatnih kriterija,

pri čemu je sedam gradova i 15 općina iz Zagrebačke županije, a tri su grada i četiri općine iz Krapinsko-zagorske županije:

1. GRAD ZAGREB
2. GRAD DONJA STUBICA
3. GRAD DUGO SELO
4. GRAD JASTREBARSKO
5. GRAD OROSLAVJE
6. GRAD SAMOBOR
7. GRAD SVETA NEDELJA
8. GRAD SVETI IVAN ZELINA
9. GRAD VELIKA GORICA
10. GRAD ZABOK
11. GRAD ZAPREŠIĆ
12. OPĆINA BISTRA
13. OPĆINA BRCKOVLJANI
14. OPĆINA BRDOVEC
15. OPĆINA DUBRAVICA
16. OPĆINA GORNJA STUBICA
17. OPĆINA JAKOVLJE
18. OPĆINA KLINČA SELA
19. OPĆINA KRAVARSKO
20. OPĆINA LUKA
21. OPĆINA MARIJA BISTRICA
22. OPĆINA MARIJA GORICA
23. OPĆINA ORLE
24. OPĆINA PISAROVINA
25. OPĆINA POKUPSKO
26. OPĆINA PUŠČA
27. OPĆINA RUGVICA
28. OPĆINA STUBIČKE TOPLICE

29. OPĆINA STUPNIK
30. OPĆINA VELIKO TRGOVIŠĆE

Predloženo urbano područje Zagreba pokriva površinu od 2.826,5 km², odnosno 57% ukupnog zbroja površine triju županija, Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije. Na području urbane aglomeracije živi 1.086.528 stanovnika (2011.), odnosno 88% od ukupnog broja stanovnika svih triju županija. Stanovnici žive u 599 naselja, što je 50% od ukupnog broja naselja svih triju županija.

U predloženom urbanom području živi nešto više od četvrtine (25,35%) ukupnog stanovništva RH (4.284.889), a kroz različite obrasce migracijskih kretanja gravitira mu još niz JLS-a koji ne ulaze u obuhvat UAZ-a, što dodatno povećava spomenuti broj osoba na tom prostoru.

Uz administrativno područje Grada Zagreba, koje je cijelo unutar urbane aglomeracije, Zagrebačka županija ulazi u urbanu aglomeraciju Zagreb sa 61% svoje površine, 256.689 stanovnika, odnosno 81% od ukupnog broja stanovnika županije i 449 naselja, tj. 64% ukupnog broja naselja te županije. Krapinsko-zagorska županija ulazi s 24% površine, 39.822 stanovnika, odnosno 30% od ukupnog broja, te s 82 naselja, odnosno 30% ukupnog broja naselja u županiji. Prosječna je gustoća naseljenosti Aglomeracije 370,37 st./km², dok je isključivanjem Zagreba ona gotovo tri puta manja i iznosi 129,35 st./km² (nacionalni je prosjek 75,71 st./km², pa je gustoća i dalje znatno viša od nacionalnog prosjeka). Prosječna je površina jedinice lokalne samouprave koja ulazi u obuhvat 96 km², a ako se isključi Grad Zagreb, prosječna površina iznosi 77,1 km².

Jedinice lokalne samouprave koje ulaze u obuhvat UAZ-a različitih su veličina prema broju stanovnika (od najmanje Luke s 1.351 stanovnikom do Grada Zagreba koji broji 790.017 stanovnika u 2011.), imaju različite razine razvoja sukladno indeksu razvijenosti, od najslabije Općine Pokupsko s indeksom razvijenosti 70,43% (2013.) do najviše razine od 139,82% nacionalnog prosjeka zabilježene u Gradu Zagrebu (2011. godine). Prihvaćanjem konačnog prijedloga i donošenjem odluke ministra MRRFEU-a o ustrojavanju Urbane aglomeracije Zagreb bit će ispunjeni svi potrebni

administrativni preduvjeti da Grad Zagreb kao sjedište urbane aglomeracije i nositelj izrade Strategije razvoja urbanog područja službeno započne izradu Strategije.

(K. BUI)

EN Final Proposal of the Zagreb Urban Agglomeration Area

The City Office of Strategic Planning and Development of the City has prepared the Final Proposal of the Zagreb Urban Agglomeration Area and the City of Zagreb submitted it to the Ministry of Regional Development and EU Funds for approval on 12th February 2016. Upon the Minister's approval on the establishment of the Zagreb Urban Agglomeration, all the prerequisites for the City of Zagreb to officially begin drafting the Zagreb Urban Agglomeration Development Strategy will be met.

HR SRUAZ 06 07 08

Studija 'Demografska kretanja i pokazatelji funkcionalne povezanosti područja Urbane aglomeracije Zagreb'

U GRADSKOM UREDU za strategijsko planiranje i razvoj Grada u Odjelu demografije izrađena je studija 'Demografska kretanja i pokazatelji funkcionalne povezanosti na području Urbane aglomeracije Zagreb'. Ova zanimljiva i za Strategiju razvoja Urbane aglomeracije Zagreb važna polazna tema predstavljena je i o njoj se raspravljalo u ZgForumu 17. veljače 2016.

Studija je izrađena kao stručna podloga izrade Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb

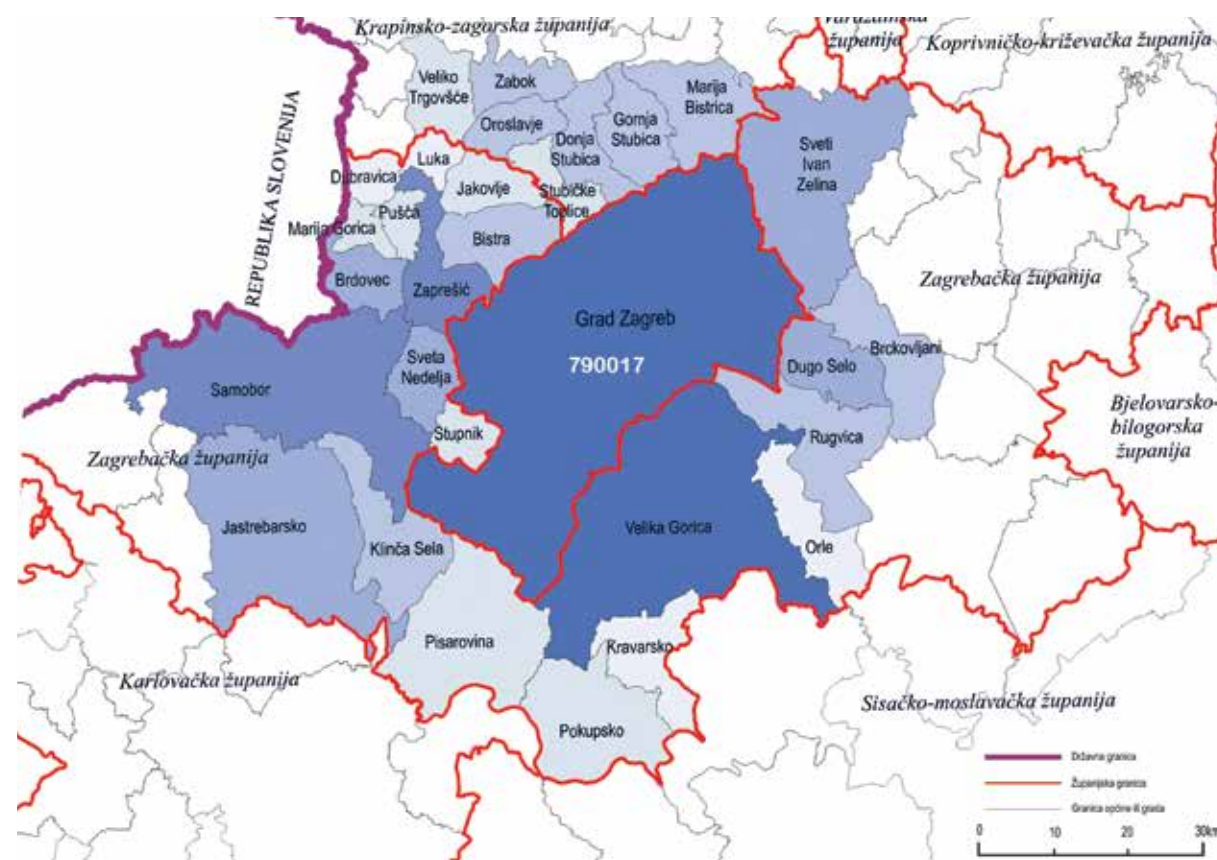
iz područja demografije, s težištem na demografskim resursima, prostornom razmještaju i dnevnoj mobilnosti stanovništva na istraživačkom području.

Predmetna stručna podloga polazi od Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, RH, 2015.), a temelji se na znanstvenim i stručnim demografskim metodama istraživanja i analize, kao i na dosadašnjim demografskim istraživanjima na području Zagreba i njegove okolice. Ova je studija izrađena kako bi se identificirali i valorizirali demografski resursi, ali i problemi povezani s razvojem urbanog područja Grada Zagreba i njegove funkcionalno vezane okolice. Radi se o prilično velikom području jedinica lokalne samouprave / gradova i općina prostornog obuhvata ove najveće hrvatske urbane aglomeracije sa sustavom obuhvaćenih urbanih te prijelaznih i ruralnih naselja.

Analiza i valorizacija demografskih potencijala, funkcionalnih veza u prostoru i dnevne cirkulacije stanovništva između naselja gradskih okolica i matičnih, posebno većih gradova važni su pokazatelji funkcionalne povezanosti na područjima urbanih aglomeracija, što je dodatno povezano s razmještajem i strukturom radnih mjesta, odnosno gospodarskih i društvenih sadržaja te prometnom povezanošću, a utječe na razmještaj i kretanje stanovništva i obrnuto.

Za izradu ove studije upotrijebljeni su statistički podaci popisa stanovništva iz 2011. i ranijih popisa (publicirani podaci i detaljnija obrada), tekuće godišnje statistike, zakonska i lokalna regulativa, važeći strateški dokumenti i dokumenti prostornog uređenja obuhvaćenih JLS-a te dosadašnji znanstveni i stručni radovi iz područja demografije i drugih sektora rađeni za ovo gravitacijsko područje Zagreba.

Polazeći od kriterija teritorijalnog obuhvata za uspostavu urbanog područja, predmet je istraživanja studije, uz prostorni obuhvat, temeljen ponajprije na demografskim kriterijima, ali i dodatnim razvojnim kriterijima: na sagledavanju stanja, demografskih trendova i resursa, obujma i zone dnevne cirkulacije stanovništva kao važnih pokazatelja funkcionalne povezanosti

▲ SLIKA 06 | IMAGE 06

Zagreba i njegove okolice te analizi vitalnosti i strukturnog sastava stanovništva kao faktoru razvoja.

PROSTORNA DISTRIBUCIJA STANOVNIŠTVA

Na prostoru UAZ-a prema popisu stanovništva iz 2011. godine živjelo je 1.086.528 stanovnika, što predstavlja 25,4% ukupnog stanovništva Hrvatske. Prema tome, na prostoru ove aglomeracije živi svaki četvrti stanovnik Hrvatske. Od 30 jedinica lokalne samouprave 72,7% stanovništva koncentrirano je na prostoru Grada Zagreba. Od preostalih 27,3% stanovništva većina je koncentrirana u gradovima (19,7%), a manji dio u općinama (7,5%).

Od gradova veći udio imaju Velika Gorica (5,8%), Samobor (3,5%) i Zaprešić (2,3%), dok se udjeli ostalih gradova kreću između 1 i 2%. Od općina

BROJ STANOVNIKA

- MANJE OD 2 000
- 2 000 — 4 999
- 5 000 — 9 999
- 10 000 — 19 999
- 20 000 — 50 000
- VIŠE OD 50 000

najveći udio od svega 1% ima Općina Brdovec, a udjeli su ostalih općina manji od 1%.

Ukupno je na prostoru Urbane aglomeracije Zagreb 30 jedinica lokalne samouprave, od toga 11 gradova i 19 općina. Na prostoru gradova živjelo je 1.004.552 stanovnika ili 92,5%, a na prostoru općina 81.976 stanovnika ili 7,5% stanovništva Urbane aglomeracije Zagreb.

Ukupno je na prostoru ove aglomeracije 599 naselja, od čega je dvanaest urbanih / gradskih naselja i 587 prijelaznih i ruralnih naselja. Različit je broj naselja u pojedinim općinama i gradovima,

▲ SLIKA 07 | IMAGE 07

a kreće se od tri, koliko ih je u sastavu Općine Stupnik, do 78 u Gradu Samoboru. U dvanaest urbanih naselja na prostoru ove aglomeracije živi 837.731 stanovnik, što je 77,1% ukupnog stanovništva. U prijelaznim i ruralnim naseljima živjelo je 22,9%, odnosno 248.797 stanovnika. U središnjim naseljima gradova i općina ukupno je živjelo 806.625 stanovnika ili 73,7% stanovništva aglomeracije. Udio Grada Zagreba u ukupnom stanovništvu urbane aglomeracije iznosi 72,7%, a središnjeg naselja Zagreb 63,3%.

DNEVNA MIGRACIJA (CIRKULACIJA) STANOVNIŠTVA NA PODRUČJU UA ZAGREB

Dnevne migracije, kružno kretanje ili cirkulacije stanovništva, posebno zaposlenih kao najveće skupine dnevnih migranata, najznačajniji su pokazatelj demografske, ekonomske i ukupne

funkcionalne povezanosti gradske okolice s matičnim gradom, ali i pokazatelj suburbanizacije Grada u okolicu. Intenzitet dnevnih migracija neizravni je pokazatelj i prometne povezanosti grada i njegova okruženja. Obujam i pokazatelji dnevnih migracija višestruko su važni u strateškom i prostornom planiranju, posebno u planiranju razvoja sustava prometa i prometnica, lokaciji odnosno dislokaciji proizvodnih pogona, razmještaju radnih mjesta, komunalnom i ukupnom razvoju područja urbanih aglomeracija.

▲ SLIKA 08 | IMAGE 08

Prema popisu iz 2011. godine u Grad Zagreb svakodnevno je dolazilo ukupno 113.386 dnevnih migranata – zaposlenih osoba ili 39,9% više nego 2001. godine, a njihov je udio u ukupnom broju radnih mjesta povećan s 25% na 30%. S područja UA Zagreb u Grad Zagreb dolazilo je 85.870 dnevnih migranata – zaposlenih osoba ili 75,7% od ukupnog broja dnevnih migranata – zaposlenih osoba iz cijele Hrvatske, a koji su popunjavali 22,5% zagrebačkih radnih mjesta. Ti relativni pokazatelji govore o tome koliko je Grad Zagreb važno mjesto rada za okolno stanovništvo ovog urbanog područja, ali i šireg metropolitanskog područja. Razmatrajući strukturu broja dnevnih migranata s područja UAZ-a s obzirom na mjesto njihova stanovanja, uočava se da ih je najviše iz područja Zagrebačke županije (51.492, što čini udio od 60% svih dnevnih migranata – zaposlenih osoba iz UAZ-a). Veći dio dolazi iz sedam gradova u obuhvatu aglomeracije (39.005), a ostalih 12.487 dolazi iz 15 općina te županije. Slijede ostala naselja Grada Zagreba (istočna i južna) s udjelom od 35,5%, a sedam JLŠ-a Krapinsko-zagorske županije u aglomeraciji sudjeluje s udjelom od 4,5% (3.888).

Dakle, što je veća udaljenost između mjesta rada i mjesta stanovanja, manji je broj dnevnih migranata – zaposlenika i obrnuto, pri čemu je važna razvijenost prometnica i uspostavljen prometnog sustava. Udio aktivnih dnevnih migranata u Grad Zagreb prema socio-ekonomskoj strukturi pokazuje nešto drugačiju strukturu od ukupnog broja dnevnih migranata iz cijele Hrvatske, osobito u slučaju Krapinsko-zagorske županije. Naime, kzž za razliku od udjela ukupnih migranata ima veći udio migranata – radnika. To ujedno pokazuje da na području UAZ-a u većoj mjeri nedostaje radnih mjesta u mjestima odakle dolaze dnevni migranti. Ukupan broj populacije učenika koji svakodnevno dolaze u Grad Zagreb iz okolnog zagrebačkog područja 2011. godine iznosio je oko 7.000, a studenata također približno 7.000, od

čega glavnina putuje u naselje Zagreb, gdje je smještena gotovo sva obrazovna infrastruktura. Ako se govori o strukturi dnevnih migranata u Zagreb prema tipu polazišnih JLS-a, podaci pokazuju da na području UAZ-a glavnina migranata (46,6% ili 40.555) dolazi iz deset gradova (sedam s područja ZŽ-a i tri s područja KŽŽ-a) razmještenih policentrično oko Zagreba, dok je prosječno na razini Hrvatske karakteristično da su za većinu dnevnih migranata polazišta slabije urbanizirana i ruralna naselja. U ovoj urbanoj aglomeraciji radi se većinom o dnevnim migracijama na pravcu manji gradovi u UAZ-u – Grad Zagreb (kao središte aglomeracije).

Na osnovi tih i drugih detaljnijih pokazatelja dnevnih migracija i razmještaja radnih mjesta ocjenjuje se značenje dnevnih migracija za okolne gradove i općine te stupanj povezanosti okolnog obuhvatnog prostora aglomeracije s Gradom Zagrebom. Pri tome je najvažniji obujam i prostorni razmještaj radnih mjesta, odnosno centara rada kao najvećih privlačnih točaka za trajno doseljavanje, kao i faktora koji određuju pravce dnevnog migriranja radne snage.

Za razliku od podataka o broju dnevnih migranata – zaposlenih koji dolaze u Grad Zagreb, podaci o broju onih koji svakodnevno odlaze iz Grada Zagreba neusporedivo su manji i iznose oko 16.000 ili 5% zaposlenih.

RAZMJEŠTAJ RADNIH MJESTA NA PODRUČJU UA ZAGREB

Kružno kretanje zaposlenih i drugih osoba (dnevno, tjedno ili rjeđe) uvjetovano je razdvajanjem mjesta rada i mjesta stanovanja. Ta se prostorna pojava najintenzivnije odvija na relaciji od ruralnih, slabije urbaniziranih naselja prema gradskim i jače urbaniziranim naseljima iste općine ili grada, drugom gradu ili općini iste županije, izvan županije, posebno prema velikim centrima rada kao što je Zagreb. Poznato je da svaki veliki grad kao centar rada ima svoje gravitacijsko područje dnevnih migranata, ponajprije zaposlenih. Njegova veličina i intenzitet migracija u skladu su sa značenjem funkcije rada u centru, ali i ekonomskim prilikama okolice. Kod nas se unutar gradskih regija odnosno aglomeracija glavnina dnevnih kretanja stanovništva odvija

prema središnjim gradskim naseljima, odnosno području u kojem je najveća koncentracija radnih mjesta. To područje prostire se i do više desetaka kilometara.

Razvoj funkcije rada u međusobnoj je vezi s demografskim razvitkom. Primjećuje se prerazmještaj stanovništva u gradskim aglomeracijama: premda udjel Grada Zagreba u ukupnim radnim mjestima UA Zagreb iznosi 84,2%, ipak postupno dolazi do decentralizacije gradskih radnih mjesta u okolni prostor te njihov ukupan udio u okolici raste, dok u Gradu Zagrebu stagnira.

Grad Zagreb unutar svoje urbane aglomeracije u strukturi radnih mjesta sudjeluje s 84,2% (381.101), od čega samo naselje Zagreb ima 80,7%, dok ostali gradovi i općine sudjeluju s 15,8% (70.740) od ukupnog broja radnih mjesta. Prema broju radnih mjesta ističu se Grad Velika Gorica (15.164), zatim skupina naselja Zagreb-istok sa središtem Sesvete (11.593) i Grad Samobor (9.760). Od gradova i općina Krapinsko-zagorske županije posebno se ističe Grad Zabok s 5.331 radnih mjesta te Donja Stubica s 1.528. Najmanji broj radnih mjesta imaju općine Orle (145), Pokupsko (170) i Kravarsko (193).

Razvoj funkcije rada pokazuje slične tendencije kao i razvoj stanovništva, s obzirom na to da razmještaj stanovništva postupno potiče otvaranje radnih mjesta, ali i obratno, radna mjesta tijekom vremena utječu na razvoj sustava i izgradnju naselja i tako postupno privlače novo doseljavanje.

Gravitacijsko područje radne snage u Grad Zagreb, odnosno u Zagreb, vrlo je veliko i seže znatno izvan granica ovog urbanog područja (zahvaća, više ili manje, čak sve županije u Hrvatskoj), no zbog utvrđenog kriterija udjela dnevnih migranata od najmanje 30% zaposlenih, ukupno gravitacijsko područje dnevnih migranata u Zagreb ne spada u cjelini u urbano područje Zagreba.

(T. PEJAKOVIĆ)

EN 'Demographic Trends and Indicators of Functional Connections in the Area of Zagreb Urban Agglomeration Area' Study

The Demographics Department of the City Office of Strategic Planning and

Development of the City conducted a study entitled 'Demographic Trends and Indicators of Functional Connections in the area of the Zagreb Urban Agglomeration'. The study was conducted for the purpose of the Zagreb Urban Agglomeration Development Strategy, focusing on demographic resources, spatial layout and daily mobility of the population in the study area. It was presented at the ZgForum on 17th February 2016.

Sastanak u MRRFEU-U

Sastanak regionalnih koordinatora s ministrom Tomislavom Tolušićem održan je 25. veljače 2016. u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije. U ime regionalnog koordinatora za Grad Zagreb, Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada, sastanku su prisustvovala pročelnica Jadranka Veselić Bruvo te Karolina Bui i Sonja Sočivica.

Na sastanku su sudionici informirani o natječajima i procedurama koje Ministarstvo planira pokrenuti i provesti u ovoj godini.

Nakon pozdravnog govora ministar je predstavio članove svojeg tima, savjetnika Tomislava Petrica i pomoćnicu Mariju Vučković. Ministar je pohvalio brojnost projekata javnog interesa spremnih za provedbu, čiju su dokumentaciju regionalni koordinatori dostavili na zahtjev Agencije za regionalni razvoj. Trenutno je u RH prepoznat 1.651 takav projekt. Istaknuto je da Ministarstvo u ovoj godini planira pokrenuti 250 natječajeva te su regionalni koordinatori pozvani da intenziviraju svoj rad i odgovarajuće se pripreme za najavljene natječaje.

Spomenuti su i vremenski rokovi povezani s donošenjem Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske (SRR RH), čije se usvajanje (u Saboru) ne očekuje prije 1. rujna 2016.

Nakon predstavljanja suradničkog tima

Ministarstva predstavili su se sudionici sastanka te su komentirali i isticali ključne izazove, koji se razlikuju ovisno o ustroju i različitim uvjetima u kojima rade regionalni koordinatori. Ministar i njegov savjetnik naglasili su da, s obzirom na svoje iskustvo, dobro poznaju problematiku te da će se kroz tehničku pomoć (za koju je osigurano 220 milijuna eura) težiti jačanju kapaciteta regionalnih koordinatora.

Na sastanku su također najavljene promjene povezane s mehanizmom integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) te je spomenuto kako će u prvoj fazi umjesto četiriju gradova (od mogućih sedam) u provedbu biti uključeno svih sedam gradova. Iznos predviđen za provedbu povećat će se s planiranih 345 na 500 milijuna eura.

Ines Kos, ravnateljica Agencije za regionalni razvoj Republike Hrvatske, objasnila je proces provedbe akreditacije – komentari na poslane obrasce i tablice koji su dio Programa za osiguranje kvalitete rada regionalnih koordinatora objedinjeni su te će biti dostavljeni sudionicima. Količina informacija kao i dugo trajanje sastanka ponovno su ukazali na potrebu češćeg okupljanja i komuniciranja s regionalnim koordinatima. Kako je najavljeno, planira se da se slični sastanci održavaju mjesečno, izravna je komunikacija moguća svakodnevno, a sve u cilju što učinkovitije pripreme i provedbe razvojnih dokumenata i projekata.

(S. SOČIVICA)

EN Meeting at the Ministry of Regional Development and EU Funds

On 25th February 2016, regional coordinators met with the Minister Tomislav Tolušić at the Ministry of Regional Development and EU Funds. The regional coordinator for the City of Zagreb, City Office of Strategic Planning and Development of the City, was presented by Head of Office Jadranka Veselić Bruvo, Karolina Bui and Sonja Sočivica. The participants were informed on the tenders and procedures the Ministry plans to initiate and implement this year.

Regionalna i međunarodna suradnja

TR CH4ALLENGE 09 10

Završni sastanak konzorcija projekta CH4ALLENGE

U ZGFORUMU JE 11. i 12. veljače održan završni sastanak konzorcija projekta CH4ALLENGE koji je u ime Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada otvorio pomoćnik pročelnice g. Darko Šiško. Pozdravio je prisutne u ime pročelnice gđe Jadranke Veselić Bruvo te im zahvalio na njihovu sudjelovanju i doprinosu. Posebno se zahvalio predstavnicama tvrtke Rupprecht Consult, koordinatora projekta, s kojom iznimno uspješno surađujemo, a ovo je samo jedan u nizu projekata na kojima smo zajednički sudjelovali.

▲ SLIKA 09 | IMAGE 09

Suradnju smo započeli na projektu CIVITAS ELAN, kojeg je također koordinirao Rupprecht Consult. Projekt CH4ALLENGE okuplja devet europskih gradova (Amiens, Brno, Budimpešta, Okrug Zapadni Yorkshire, Dresden, Gent, Krakov, Temišvar i Zagreb), a glavni su mu cilj četiri ključna izazova u planiranju održive urbane mobilnosti: sudjelovanje, suradnja, odabir mjera i praćenje/evaluacija. Za svaki se cilj analizira lokalno stanje mobilnosti projektnog grada, razvijaju se strategije za rješavanje problema urbane mobilnosti i provjeravaju se rješenja za svladavanje prepoznatih prepreka. Svaku aktivnost prati izbor mjera, njihova provedba te praćenje i evaluacija. Koordinator je projekta Rupprecht Consult GmbH, tvrtka koja ima dugogodišnje iskustvo u radu s planiranjem integrirane mobilnosti i Planovima održive mobilnosti u gradovima

(Sustainable Urban Mobility Plan – SUMP) u različitim dijelovima Europe, a koordinator lokalnih aktivnosti u Gradu Zagrebu Gradski je ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada. Konzorcij projekta obuhvaća 17 partnera iz dvanaest zemalja, a izvan njega djeluje 26 gradova sljedbenika koji se zalažu za poboljšanje svojeg planiranja mobilnosti. Predstavnice tvrtke Rupprecht Consult Susanne Böhler-Baedeker i Miriam Lindenau održale su kratku prezentaciju kojom su sudionike izvještale o projektnim novostima, kao i svim dodatnim informacijama koje se mogu pronaći na službenim internetskim stranicama projekta (www.sump-challenges.eu). Predstavile su i raspored budućih konferencija povezanih s problematikom SUMP-a, nakon čega su sudionici izvjestili o stanju i fazama pojedinih aktivnosti. Prisutnima je prikazan kratki pregled dosadašnjih priručnika i brošura o SUMP-ovima, koje će ubrzo biti dostupne na službenim internetskim stranicama projekta, te zadaci i trenutne faze u kojima se nalaze CH4ALLENGE On-line Learning te putokazi za gradove sljedbenike. Sastanak je priveden

▲ SLIKA 10 | IMAGE 10

kraju prikazom završnog financijskog izvještaja te raspravom o dosadašnjim pilot-projektima. Drugi dio završnog sastanka održan je u petak, 12. veljače. Raspravljalo se o tome kako su se ciljevi projekta CH4ALLENGE odrazili na partnere, dionike i građane te o rezultatima evaluacije projektnih aktivnosti.
(J. VALENCIĆ)

EN Final Meeting of the CH4ALLENGE Project Consortium

On 11th and 12th February, the Final Meeting of the CH4ALLENGE Project Consortium took place at ZgForum. The CH4ALLENGE project gathered 9 European cities (Amiens, Brno, Budapest, West Yorkshire, Dresden, Ghent, Krakow, Timișoara and Zagreb), and its main objective was to address four key challenges in sustainable urban mobility planning: participation, cooperation, identification of measures and monitoring / evaluation.

◀ SLIKA 11 | IMAGE 11

gradova na susretu su preuzeli i formalnu izjavu o potpori aktivnostima SocialCara.

Dogradonačelnik Torina g. Claudio Lubatti otvorio je sastanak naglašavajući prometne izazove svojega grada te predstavivši Torino kao rodno mjesto FIAT-a i grad koji ima snažnu tradiciju u proizvodnji automobila. Uvođenje opcije dijeljenja automobila vrlo je dobro prihvaćeno u Torinu, gradu s milijun stanovnika te 2,5 milijuna stanovnika u širem gradskom području, u kojem je potražnja za alternativnim rješenjima mobilnosti rastuća, što predstavlja veliku priliku za carpooling, odnosno već spomenuto dijeljenje automobila.

Fabio Cartolano detaljno je predstavio SocialCar i njegovu misiju: integraciju javnog i privatnog prijevoza te poboljšanje pristupačnosti i fleksibilnosti. Dionisis Kehagias iz Centra za istraživanje ilustrirao je SocialCar na temelju nekoliko algoritama.

Uslijedila su izlaganja Stefana Persija, osnivača i direktora poslovnog razvoja IT tvrtke ENIDE te Stevea Wrighta sa Sveučilišta u Aberdeenu, koji je govorio o aplikaciji SocialCar naglašavajući važnost brzine u odabiru putovanja u odnosu na druge aplikacije, a sve kako bi doista krajnjim korisnicima bila atraktivnija za korištenje.

Rasprava o rješenjima za izazove mobilnosti proširena je još i na EU Projekte OPTICITIES i Seta.

Na završetku susreta tim konzorcija posjetio je centar za upravljanje prometom 5T, čime je sastanak i službeno završio.

(M. VUGER)

EN Meeting of SocialCar EU Project Held in Turin (Italy)

On 15th February 2016, the 1st Innovation Management Meeting of the SocialCar EU project was held in the city of Turin, Italy. It was organized by the project partner Centre for Research and Technology Hellas in cooperation with the City of Turin. The meeting was planned as a joint initiative of the consortium with the purpose of introducing the algorithms and technical structures of the SocialCar project to a wider circle of stakeholders.

IT SOCIALCAR 11

Održan susret EU Projekta SocialCar u Torinu (Italija)

U ORGANIZACIJI PARTNERA na projektu Centre for research and technology Hellas i Grada Torina 15. veljače 2016. u talijanskom gradu Torinu održan je prvi susret upravljanja inovacijama EU projekta SocialCar.

Sastanak je bio zajednička inicijativa konzorcija u svrhu upoznavanja šireg kruga dionika s algoritmima te tehničkim strukturama SocialCara. Na sastanku su sudjelovali donositelji odluka i

“ Uvođenje opcije dijeljenja automobila vrlo je dobro prihvaćeno u Torinu, gradu s milijun stanovnika te 2,5 milijuna stanovnika u širem gradskom području, u kojem je potražnja za alternativnim rješenjima mobilnosti rastuća

provoditelji gradskih prometnih politika kao i osobe koje se bave planiranjem prometa u gradovima kako bi zajedničkim naporima osigurali potporu na lokalnoj razini uključujući i potičući javne i privatne dionike u provedbi projekta SocialCar. U ime Grada Zagreba kao lokalni koordinator sudjelovao je predstavnik Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada Matija Vuger te pomoćnik pročelnika za promet Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet Mario Miličević.

Voditelj projekta Fabio Cartolano naglasio je ono temeljno za rješavanje izazova mobilnosti europskih gradova, a to su promjene u stavovima i ponašanjima koje se javljaju pod utjecajem uzora, a upravo tu smatra da je ključni doprinos lokalnih uprava i donositelja odluka. Predstavnici

Obavijesti

Radionica za pripremu integriranih urbanih strategija u Seville

GRADSKI URED ZA strategijsko planiranje i razvoj Grada, imenovani regionalni koordinator za Grad Zagreb, kao upravno tijelo uključeno u koordinaciju i izradu Strategije održivog razvoja urbane aglomeracije Zagreb dobio je poziv za sudjelovanje na radionici za pripremu integriranih urbanih strategija koja se održala u Seville 28. i 29. siječnja 2016.

Svrha radionice koju su organizirali DG REGIO (Europska uprava za regionalnu i urbanu politiku) i JRC (Joint Research Centre) s mrežom The Urban Development Network bila je pružiti praktičnu podršku gradovima da razviju, dopune i fokusiraju svoje strategije urbanih područja. Na radionici je u ime Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada prisustvovala Sonja Sočivica.

“ Svrha radionice koju su organizirali DG REGIO (Europska uprava za regionalnu i urbanu politiku) i JRC (Joint Research Centre) s mrežom The Urban Development Network bila je pružiti praktičnu podršku gradovima da razviju, dopune i fokusiraju svoje strategije urbanih područja

Radionica je počela pozdravnim govorom gradonačelnika Seville Juana Espadasa Cejasa. Nakon domaćina prisutnima su se obratili direktor Joint Research Centera John Bensted Smith, voditeljica odjela u DG REGIO-u Judit Törökné Rózsa te stručnjak za urbano planiranje Peter Ramsden, koji je predstavio program URBACT. U popodnevnom dijelu održane su paralelne radionice o dvjema ponuđenim temama: prezentaciji grada Seville s težištem na socijalnim inovacijama i poduzetništvu te prezentaciji Strategije razvoja metropolitanskog područja Brna s težištem na socijalnoj uključenosti, prometu i okolišu.

Kao što se moglo čuti u prezentaciji Strategije razvoja metropolitanskog područja Brna, taj dokument ponajprije je izrađen za potrebe provedbe mehanizma ITU (Integriranih teritorijalnih ulaganja). S obzirom na to da je na raspolaganju iznos od 200 milijuna eura, kod izrade strategije stručni se tim fokusirao na definiranje projekata čija je implementacija moguća kroz ITU. U raspravi koja je uslijedila postavilo se pitanje relevantnosti takve strategije kao podloge za projekte koji bi se financirali po drugačijim modelima. Opći zaključak bio je da prva izrađena strategija, iako je projektno orijentirana, može poslužiti kao kvalitetna podloga

▲ SLIKA 14 | IMAGE 14

za izradu sveobuhvatnije, šire strategije metropolitanskog područja grada Brna. Nakon što su obje grupe završile diskusiju i iznijele završne zaključke, Alessandro Rainoldi iz JRC-a iznio je sažetak provedenih aktivnosti.

Usljedio je razgled nekoliko gradskih lokacija. Sudionici su najprije posjetili prostor gdje se održao EXPO 92, pri čemu je, osim panoramskog razgleda paviljona (koji su dijelom transformirani u prostore drugih namjena), sudionicima održana i kratka prezentacija o kronologiji i razvojnim učincima tog događanja na Seville. Nakon prostora Svjetske izložbe sudionici su obišli i područje grada koje je potrebno socijalno transformirati, što je bila i jedna od tema prezentacije.

Drugi dan predstavnici grada Reggio Emilia održali su prezentaciju s težištem na urbanoj regeneraciji, socijalnoj inovaciji i ekonomskom razvoju, a predstavnici grada Rotterdama o južnoj obali Rotterdama s težištem na poslovima, vještinama, edukaciji i stanovanju.

S obzirom na to da grad Rotterdam kroz ITU raspolaže s iznosom od 20 milijuna eura, cilj provedbe jest fokusirati se na južni dio grada, točnije na sedam kvartova izabranih na temelju određenih statističkih pokazatelja.

U južnom dijelu Rotterdama živi oko 200.000 ljudi. Područje je jedno od najnerazvijenijih u Nizozemskoj i zbog povijesti intenzivnih imigracija stanovništvo se uglavnom sastoji od niže kvalificiranih radnika i pripadnika nacionalnih manjina. U usporedbi s ostalim dijelovima Rotterdama i drugim gradovima u Nizozemskoj prosječna je razina obrazovanja niska, stopa nezaposlenosti visoka, kvaliteta

“ Na radionici se kroz raspravu s kolegama iz raznih europskih zemalja pokazalo da su izazovi s kojima se gradska upravna tijela i druga upravljačka tijela suočavaju kod pripreme i provedbe strategija integriranog održivog urbanog razvoja vrlo slični, bez obzira na razlike u razvijenosti, financijskim i organizacijskim mogućnostima.

stanovanja loša, a zbog relativno jeftinog stambenog fonda područje i dalje podliježe selektivnim migracijama.

U diskusiji koja se razvila nakon prezentacije zaključilo se da je za uspješnu provedbu politika i programa za ovo područje ključno u što većoj mjeri informirati i uključivati lokalne stanovnike. Također se preporučilo poticanje neformalnih oblika zapošljavanja i volontiranja, u čemu se grad Rotterdam može voditi i dobrim primjerima iz vlastite prakse. U svim navedenim inicijativama i planovima svakako je potrebno uvažavati identitet pojedinih kvartova jer, kako se moglo čuti, ta su područja raznolika i ne smatraju se jednim cjelovitim kvartom. Istaknuta je važnost mješovite namjene, odnosno izbjegavanje strogo stambenih zona te poželjnost interpolacije trgovačkih, kulturnih, rekreacijskih i obrazovnih funkcija kako bi se ostvarila dinamična susjedstva privlačna za život i rad. Komentiralo se i strogu regulaciju stambene politike (social housing) te je predloženo da se razmisli o novim, fleksibilnijim modelima gradnje i iznajmljivanja stanova.

Završnu prezentaciju sa sažetkom naučenog održali su predstavnici gradova Reggio Emilia i Rotterdama te je nakon njih zaključak iznijela Judit Törökne Rózsa iz DG REGIO-a.

Na radionici se kroz raspravu s kolegama iz raznih europskih zemalja pokazalo da su izazovi s kojima se gradska upravna tijela i druga upravljačka tijela suočavaju kod pripreme i provedbe strategija integriranog održivog urbanog razvoja vrlo slični, bez obzira na razlike u razvijenosti, financijskim i organizacijskim mogućnostima. Upravo je metodologija provedbe koja se temelji na interaktivnom pristupu i razmjeni iskustava ocijenjena kao učinkovita, uz preporuku da se za pojedine sesije izdvoji više vremena.

Mreža The Urban Development Network (UDN) nastavit će s intenziviranjem svojih aktivnosti, a sljedeći sastanak predviđen je za veljaču u Bruxellesu.

(S. SOČIVICA)

EN | Workshop on Drafting the Integrated Urban Strategies Held in Seville

As the administrative body involved in coordinating and drafting the Zagreb Urban Agglomeration Sustainable Development Strategy, the City Office of Strategic Planning and Development of the City sent a representative to attend a workshop on drafting the integrated urban strategies in Seville on 28th and 29th January 2016. The purpose of the workshop was to provide cities with practical support to develop, supplement and focus their urban area strategies.

HR 15

Studentska radionica ‘Profil dionika u geodeziji’

GRADSKI URED ZA strategijsko planiranje i razvoj Grada 19. siječnja 2016. u ZgForumu je ugostio studente Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na kratkoj radionici kojoj je cilj bio otvoreni dijalog između studenata i predstavnika javne uprave.

Naime, prof. dr. sc. Branka Mraović, pročelnica Katedre za organizacijsku teoriju i menadžment i koordinatorica za savjetovanje studenata na Geodetskom fakultetu, sa studentima provodi znanstveno-nastavni projekt ‘Profil dionika u geodeziji’. Cilj je projekta kroz nastavni proces neposredno povezati studente i njihove buduće poslodavce. Studentima se želi osigurati rano uključivanje u svijet prakse i olakšati odluku o području geodezije u kojem žele nastaviti studij i dalje razvijati svoje radne karijere, dok se poslodavcima želi omogućiti praćenje nastavnog procesa i sudjelovanje u kreiranju razvojnih nastavnih programa tako da im se omogućuje da Fakultetu objasne kakve kadrove i koja znanja trebaju. Projektom se potiče učenje kroz interaktivan odnos studenata, gospodarstvenika i nastavnika tako što se studente uči kontinuiranom praćenju dionika – svojih budućih poslovnih partnera i konkurenata.

Kako suvremeni razvoj tehnologija, ali i zahtjevi koje diktiraju novi trendovi neprestano šire vrstu i karakter dionika u geodeziji, i javna je uprava prepoznata kao važan sugovornik u procesima kojima se ovaj projekt bavi.

U ZgForumu gđu. Branku Mraović i studente pozdravio je pomoćnik pročelnice

▲ SLIKA 15 |
IMAGE 15

g. Darko Šiško, a u interaktivnom dijalogu sudjelovali su i Ana Magdić te drugi djelatnici Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada.

(A. MAGDIĆ)

EN ‘Stakeholders’ Profile in Geodesy’ Student Workshop

On 19th January 2016, the City Office for the Strategic Planning and Development of the City hosted students from the Faculty of Geodesy of the University of Zagreb at the ZgForum in a brief workshop. The aim of the workshop was an open dialogue between the students and the public administration representatives. It was a part of the scientific and teaching project ‘Stakeholders’ Profile in Geodesy’ implemented by Prof. Branka Mraović, PhD, Head of the Organizational Theory and Management Department and the Student Advising Coordinator at the Faculty of Geodesy.

30

31

HR 16

Radionica ‘Junckerov plan’

24. VELJAČE 2016. u zagrebačkom hotelu Palace održana je radionica ‘Junckerov plan – mogućnosti za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave’. Radionicu je organiziralo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvoj (HBOR). U ime Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada radionici su nazočile pročelnica Jadranka Veselić Bruvo i Sonja Sočivica.

▲ SLIKA 16 |
IMAGE 16

“ Na radionici je predstavljen i EPPU – Europski portal projekata ulaganja, portal zamišljen kao svojevrsni ‘EU katalog za investitore’. Na njemu će se moći objavljivati informacije o projektima najmanje vrijednosti 10 milijuna eura, koji mogu, ali i ne moraju biti spremni za provedbu u trenutku objave na portalu

U prvom dijelu izlaganja predstavnici HBOR-a predstavili su svoje programe kreditiranja s posebnim naglaskom na kreditiranje EU projekata javnog sektora, nakon čega je prezentiran Plan ulaganja za Europu (‘Junckerov plan’), inicijativa pokrenuta s ciljem osnaživanja investicijskog i financijskog okruženja u EU-u. U okviru te inicijative mobilizirana su sredstva u iznosu od 315 milijardi eura tijekom iduće tri godine. Projekti koji se mogu koristiti tim modelom trebaju biti vrijedni 50 milijuna eura ili više. U okviru Europskog fonda za strateška ulaganja očekuje se financiranje uz podršku projekata iz ključnih sektora (obnovljivi izvori energije, strateška infrastruktura, projekti urbanog razvoja i dr.).

Na radionici je predstavljen i EPPU – Europski portal projekata ulaganja, portal zamišljen kao svojevrsni ‘EU katalog za investitore’. Na njemu će se moći objavljivati informacije o projektima najmanje vrijednosti 10 milijuna eura, koji mogu, ali i ne moraju biti spremni za provedbu u trenutku objave na portalu. Ako projekt ne započne s provedbom u roku od tri godine od objave na EPPU-u, uklonit će se s portala. Preporuka organizatora sudionicima radionice bila je da se projekti za objavu šalju MRRFEU-u kao referentnoj točki, iako je moguća i izravna komunikacija i slanje.

Na radionici su se mogle dobiti kvalitetne informacije i predstavljeni su potencijali koje bi u referentnom razdoblju trebalo što bolje iskoristiti. To se posebno odnosi na EPPU, čije se službeno pokretanje očekuje u ožujku, a sama inicijativa predstavlja izvrstan način na koji se informacije o projektima (zemalja članica EU-a) mogu prezentirati zainteresiranima na globalnoj razini.

(S. SOČIVICA)

EN | The ‘Juncker Plan’ Workshop

The ‘Juncker Plan – Opportunities for Local and Regional Government Units’ workshop was organized by the Ministry of Regional Development and EU Funds in cooperation with the Croatian Bank for Reconstruction and Development and held on 24th February 2016. The Investment Plan for Europe or the ‘Juncker Plan’ is an initiative aimed at reinforcing the investment and financial environment in the EU.

Osobna karta ureda

Temeljni ciljevi osnivanja Gradskog ureda za stratejsko planiranje i razvoj Grada u ljeto 2005. ujedno predstavljaju i dio središnjih tema kojima se Ured od svog osnutka bavi. To su predlaganje stratejskih odluka o razvoju Grada, predlaganje i provođenje partnerskih projekata s regijama, drugim partnerima u Hrvatskoj, stranim partnerima, privatnim investitorima i znanstvenim institucijama, zastupajući u svojem djelovanju sustavno javni interes Grada. Uz to, Ured se bavi valorizacijom, studiranjem i programskim studijama Gradu nedostajućih temeljnih sadržaja urbane infrastrukture, valorizacijom potencijala prostora u vlasništvu Grada, te prostora posebno važnih za urbani identitet Zagreba.

Reorganizacijom Ureda u travnju 2008. i srpnju 2009. teme kojima se Ured bavi znatno su proširene uključivanjem cijelog niza nadležnosti iz područja koordinacije i poticanja regionalnog razvoja i razvojnih projekata, dio čega je i izrada ZAGREBPLAN-a, tj. Razvojne strategije Grada, zatim iz širokog područja infrastrukture prostornih podataka, statistike i demografije. Time je na odgovarajući način logično zaokružena nadležnost Ureda. Ured je organiziran u sljedeće ustrojstvene jedinice:

- Odjel za stratejsko planiranje,
- Odjel za koordinaciju i praćenje provedbe stratejskih odluka, planova i projekata,
- Odjel za pripremu i provedbu regionalnih i međunarodnih projekata,
- Odjel za prezentaciju projekata (ZgForum)
- Odjel za prostorne informacije i istraživanja,
- Odjel za statistiku,
- Odjel za demografiju,

u kojima se, s ciljem sinergije rada, koordinirano i kroz međusobnu suradnju obavljaju povjereni poslovi.

Gradski ured za stratejsko planiranje i razvoj Grada / Office of Strategic Planning and Development of the City of Zagreb

A Zagreb, Ulica Republike Austrije 18

E strategija@zagreb.hr

T +385 (0) 1 / 610–1840 F +385 (0) 1 / 610–1881

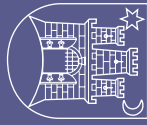
EN | About the Office

City of Zagreb Office of Strategic Planning and Development was established in summer of 2005 in order to draft strategic decisions for development of the City, propose and implement regional partnership and similar programs with other partners in Croatia, foreign partners, private investors and scientific institutions, while systematically advocating public interest of the City. The Office is also evaluating, analyzing and preparing programmatic studies on basic urban infrastructure that is lacking in the City, evaluates spatial potential of real estate owned by the City, as well as areas of particular importance for the City of Zagreb identity.

Reorganisation of the Office in April 2008 and in July 2009 resulted in considerable expansion of the Office’s scope of activities. Numerous responsibilities regarding co-ordination and encouragement of regional development and development projects, such as preparation of the ZagrebPlan, i.e. the City of Zagreb Development Strategy, a vast field of spatial data infrastructure, statistics and demography, were added. This logically wraps up the responsibilities of the Office, which is now organised in following units:

- Strategic Planning Department,
- Coordination and Supervision of Strategic Planning and Projects Department,
- Regional and International Projects Preparation and Implementation Department,
- Projects Presentation Department (ZgForum),
- Spatial Data and Research Department,
- Statistics Department,
- Demography Department.

The departments carry out entrusted jobs through synergy, co-ordinated efforts and cooperation.

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED
ZA STRATEGIJSKO
PLANIRANJE I
RAZVOJ GRADA

